Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0519U000605

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-07-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федченко Вікторія Юріївна
2. Fedchenko Viktoriia Yu.

Кваліфікація: к. мед. н.

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.16

Назва наукової спеціальності: Психіатрія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 02-07-2019

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012148

Місцезнаходження: вулиця Академіка Павлова, 46, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61068, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.566.01

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012148

Місцезнаходження: вулиця Академіка Павлова, 46, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61068, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут неврології, психіатрії та наркології Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012148

Місцезнаходження: вулиця Академіка Павлова, 46, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61068, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.52

Тема дисертації:

1. Фактори прогнозу формування, перебігу та виходу депресивних розладів (клініко-психопатологічні, патопсихологічні та біохімічні підходи)

2. Factors of prognosis of formation, course and outcome of depressive disorders (clinical-psychopathological, pathopsychological and biochemical approaches)

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено визначенню факторів прогнозу формування, перебігу та виходу депресивних розладів на основі комплексного вивчення їх клініко-психопатологічних та патопсихологічних особливостей і біохімічних корелятів в динаміці розладу, вдосконаленню принципів діагностики та розробці персоніфікованої комплексної системи терапії цієї патології. Розроблена концепція розвитку і перебігу депресивних розладів, в якій ключова роль відведена не стільки клініко-психопатологічним феноменам, як структурно-особистісним особливостям пацієнтів і їх нейрохімічному забезпеченню, що визначає

індивідуальний рівень ресурсів стресостійкості. Саме ці характеристики впливають на розвиток патологічного процесу, визначають його прогноз і основні персоніфіковані підходи до терапії. Основою дослідження стало обстеження 157 осіб, з яких 122 особи – хворі на депресивні розлади (40 – на депресивний епізод (F 32.0, 32.1, 32.2), 44 – на рекурентний депресивний розлад (F 33.0, 33.1, 33.2), 38 – на дистимію (F 34.1)) та 35 осіб без психічних розладів (із загальної популяції населення). Досліджено траєкторію розвитку депресивного розладу та виділені його етапи (початковий, проміжний, тривалий), що визначаються кількістю перенесених епізодів та мають специфічні клініко-психопатологічні характеристики. Визначено феноменологію та механізми формування депресивної поведінки в результаті трансформації актуальних копінг-стратегій, особливостей суб'єктивного сприйняття індивідуального часу та особистісних орієнтацій хворих на різних етапах розвитку депресивного розладу. Проаналізовані специфічні особливості цитокінового і катехоламінового статусів хворих на депресивні розлади залежно від віку, статі та нозології розладу. Встановлене діагностичне значення зростання рівня антизапального інтерлейкіну-10 у хворих на депресивні розлади. Виявлено, що норадреналін слугує прогностичним фактором перебігу депресивних розладів. Проведений регресійний аналіз (за процедурою лінійної регресії з покроковим включенням) дозволив встановити, що особливості клінічної структури розладів, суб'єктивне сприйняття пацієнтами свого стану і особистісні характеристики хворого (у вигляді копінг-стратегій, особистісних орієнтацій і сприйняття індивідуального часу) впливають на формування важкості депресивного розладу, його перебіг та вихід і можуть використовуватися в якості факторів прогнозу і специфічних мішеней лікувально-реабілітаційних заходів. З урахуванням специфіки клініко-психопатологічних та патопсихологічних факторів прогнозу перебігу депресивних розладів, розроблено та апробовано персоніфіковану комплексну систему терапії, що базується на принципах етапності (I етап – ініціальний; II етап – стабілізуючий; III етап – психопрофілактичний), комплексності (поєднання фармако- та психотерапії), використанні інтегрованих психотерапевтичних підходів (комбінація когнітивно-поведінкової, сімейної та арт-терапії), поєднанні методів індивідуальної та групової психотерапії та спрямованості на вироблення адекватного ставлення до хворобливого стану, зниження інтенсивності негативних емоцій, відновлення мотиваційного потенціалу, розвинення гнучкості внутрішніх психологічних установок і поведінкових патернів, актуалізацію внутрішніх і зовнішніх ресурсів пацієнта. Результати апробації персоніфікованої комплексної системи терапії депресивних розладів з урахуванням прогностичних факторів їх перебігу свідчать про її високу ефективність і результативність у порівнянні з традиційними програмами лікування та про доцільність її використання у практичній роботі.

2. The dissertation is devoted to the determination of factors of the prognosis of formation, course and outcome of depressive disorders on the basis of a comprehensive investigation of their clinical-psychopathological, pathopsychological peculiarities and biochemical correlates in the dynamics of disorder, to the improvement of the principles of diagnosis and to the development of a personified integrated system of therapy for this pathology. It has been worked out the concept of development and the course of depressive disorders, in which the key role belongs not only to the clinical and psychopathological phenomena, but rather to the structural-personal peculiarities of patients and their neurochemical provision, that determines an individual level of resources for stress resistance. It is these characteristics that influence on the development of the pathological process, determine its prognosis and basic personified approaches to therapy. The base of the study was an examination of 157 persons, including 122 patients with depressive disorders (40 with depressive episode (F 32.0, 32.1, 32.2), 44 with recurrent depressive disorder (F 33.0, 33.1, 33.2), and 38 with dysthymia (F 34.1)) and 35 persons without mental disorders (from the general population).The trajectory of development of a depressive disorder was investigated and its stages (initial, intermediate, longitudinal) were defined. These stages are determined with the number of previous episodes and have specific clinical-psychopathological characteristics. The phenomenology and mechanisms of formation of depressive behavior, as a result of transformation of actual coping strategies, peculiarities of a subjective perception of an individual time and personality orientations of patients at different stages of the development of depressive disorder, are determined. The specific peculiarities of the cytokine and catecholamine statuses of patients with depressive disorders, depending on age, gender and nosology of the

disorder, were analyzed. The diagnostic value of an increased level of anti-inflammatory interleukin-10 in patients with depressive disorders was established. Norepinephrine has been shown to be a prognostic factor for the course of depressive disorders. The performed regression analysis (according to the linear regression with stepwise inclusion) allowed us to establish that the peculiarities of the clinical structure of disorders, patients' subjective perception of their conditions, and the personality characteristics of the patient (in the form of coping strategies, personal orientations and perception of his/her individual time) affected the formation of severity of depressive disorder, its course and outcome and could be used as factors of prognosis and specific targets for treatment and rehabilitation measures. Taking into account the specificity of the clinical-psychopathological and pathopsychological factors of the prognosis of the course of depressive disorders, a personified integrated system of therapy has been developed and tested. This system is based on the principles of phasing (stage I - initial, stage II - stabilizing, stage III - psychopreventive), integrity (a combination of pharmacotherapy and psychotherapy), the use of integrated psychotherapeutic approaches (combination of cognitive behavioral therapy, family and art therapy), the combination of methods of individual and group therapy, and the focus on developing an adequate attitude to the morbid condition, mitigation of the intensity of negative emotions, restoration of a motivation potential, development of flexibility of internal psychological dispositions and behavior patterns, actualization of internal and external resources of the patient. The results of approbation of the personified integrated system of depressive disorders treatment, taking into account the prognostic factors of their course, have demonstrated its high efficiency and effectiveness in comparison with traditional programs of treatment and an expediency of its use in practical work.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марута Наталія Олександрівна
2. Maruta Nataliia O.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марута Наталія Олександрівна

2. Maruta Nataliia O.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлов Борис Володимирович

2. Mykhailov Borys V.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чабан Олег Созонтович

2. Chaban Oleh S.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Венгер Олена Петрівна

2. Venher Olena P.

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Волошин Петро Власович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Волошин Петро Власович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.